

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1491/2506

นายบุญมา มานพ โจทก์ นายธูป รอดงามเลิศ ที่ 1 นางสาว รอดงามเลิศ ที่ 2 จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1299, ป.พ.พ. มาตรา 1378, ป.พ.พ. มาตรา 1436, ป.พ.พ. มาตรา 1449

ย่อ / หลักกฎหมาย

บิดามารดาของฝ่ายชายยกที่นามือเปล่าให้แก่มารดาของฝ่ายหญิงแทนเงินค่าสินสอด โดยทำหนังสือสัญญากันเองและได้ชี้เขตแบ่งแยกออกจากที่นาผืนใหญ่ของตน ทั้งมารดาของฝ่ายหญิงก็เข้าครอบครองที่นานั้นแล้ว ดังนี้ ถือได้ว่าสิทธิครอบครองที่นาส่วนนั้นตกให้แก่มารดาของฝ่ายหญิงแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องไปจดทะเบียน สิทธิของชายที่จะเรียกคืนสินสอดในกรณีที่การสมรสไม่สมบูรณ์ เพราะขาดการจดทะเบียนนั้น จะต้องปรากฏว่าหญิงเป็นฝ่ายผิด ไม่ยอมจดทะเบียนสมรส

คำพิพากษา

ได้ความว่า นายบุญมาบุตรจำเลยได้ทำพิธีแต่งงานกับนางสาวบุญแต่งบุตรโจทก์ ในวันแต่งงาน จำเลยไม่มีเงินสินสอดไปให้โจทก์ตามที่ตกลงกันไว้เป็นเงิน 8,000 บาท จำเลยจึงได้ทำหนังสือโดยใช้แบบพิมพ์สัญญาฉบับหนึ่งให้โจทก์ยึดถือไว้มีข้อความกล่าวถึงจำนวนเงิน 8,000 บาท และนำเอาที่ดิน 10 ไร่มาแทนเงิน 8,000 บาท ตอนท้ายระบุว่าจะไม่เอากลับคืนนับแต่วันทำสัญญา นายบุญมาได้อยู่กินกับนางสาวบุญแต่งที่เรือนโจทก์ได้ราว 2 เดือนก็กลับไปอยู่ที่บ้านจำเลย นายบุญมากับนางสาวบุญแต่งมิได้จดทะเบียนสมรสตามกฎหมายต่อมานายบุญมาถูกคนร้ายแทงตายโจทก์เข้าเฝ้าหวานในที่พิพาทเมื่อวันที่ 10 ไร่ นั้น ต่อมาจำเลยเข้าเฝ้าหวานทับ โจทก์จึงฟ้องขอให้พิพากษาว่าที่นาพิพาทเป็นของโจทก์ ห้ามจำเลยเกี่ยวข้อง และให้ใช้ค่าเสียหายในการไม่ได้ทำนา 2,400 บาท ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับว่า นาพิพาทได้สิทธิครอบครองเป็นของโจทก์แล้ว ห้ามจำเลยเข้าเกี่ยวข้อง กับให้ใช้ค่าเสียหาย 1,400 บาทแก่โจทก์ จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ที่พิพาทเป็นที่นามือเปล่า เมื่อจำเลยละสิทธิครอบครองให้โจทก์ ทั้งได้นำชี้เขตแบ่งแยกจากที่นาผืนใหญ่ของจำเลย และโจทก์ก็ได้เข้าครอบครองเฝ้าหวานในที่พิพาทแล้วจึงถือได้ว่าสิทธิครอบครองที่พิพาทตกได้แก่โจทก์ โดยไม่จำเป็นต้องไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ การที่ไม่มีการจดทะเบียนสมรสนั้น ฟังได้ว่าเป็นเรื่องที่บุตรชายของจำเลยเองไม่ยอมไปจดทะเบียน หาใช่เป็นความผิดของบุตรสาวโจทก์ไม่ สิทธิของชายที่จะเรียกคืนสินสอดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1463 ในกรณีที่การสมรสไม่สมบูรณ์เพราะขาดการจดทะเบียนนั้น ต้องปรากฏว่าหญิงเป็นฝ่ายผิดไม่ยอมจดทะเบียนสมรสตามนัยฎีกาที่ 659/2487 (ที่จำเลยฎีกาว่านายบุญมากับนางสาวบุญแต่งยังมิได้เป็นสามีภริยากันตามกฎหมาย โจทก์ไม่มีสิทธิได้ที่พิพาทไว้เป็นกรรมสิทธิ์ นั้นจึงฟังไม่ขึ้น) ส่วนค่าเสียหายโจทก์ก็มีสิทธิเรียกร้อง จึงพิพากษายืน

องค์คณะ

สนธิ สุมาวงศ์ · เชื้อ คงคากุล · สิทธิ เกตุทัต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1491/2506>